

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ELLİİKİNCİSÛRE-İ CELÎLE
et-TÛR SÛRE-İ CELÎLESİ
Mekkî(; Mekke-i Mükerrerme döneminde inmiş)dir.
49 âyet-i kerîmedir.

O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle!

- 1- **Andolsun** (Mûsâ (Aleyhisselâm) ile konuştuğumuz o) **Tûr**(dağın)a!
- 2- (Kulların amelleri kendisinde) **düzenli şekilde yazılmış** (olup kıyamet günü kimine sağından, kimine solundan verilecek) **olan bir kitaba da!**
- 3- (Meleklerin kendisine müracaatı ve insanların okuması çok kolay olsun diye) **yayı**(ıp açılmış **ince bir deri içerisinde!**
- 4- (Yedi kat semanın üzerinde, Kâ'be'nin hizasında ve Arş'ın altında bulunan ve her gün farklı yetmişbin meleğin tavafiyla ihya edilen) **Beyt-i Ma'mûr'a da!**
- 5- **O yükseltilmiş tavan** (olan göğe de, cennetin tavanı olan Arş)a **da!**
- 6- **O dolu denize**(; büyük okyanuslara) / **o** (kıyamet günü tandır gibi) **tutuşturulmuş** (ve kendisiyle cehennem kızdırılmış olan) **denizlere / de** (yemin olsun)!
- 7- **Şüphesiz ki senin Rabbinin azabı elbette gerçekleşecektir!**
- 8- **Onu savuşturacak hiçbir şey yoktur!**
- 9- **Göğün acayip bir çalkantıyla sallanacağı gün** (azap başlayacaktır)!
- 10- (O gün) **dağlar da** (yerlerinden kopup) **eşsiz bir yürüyüşle** (havada bulut gibi) **yürüy**(üp, savrulan bir duman hâline gel)**ecektir!**
- 11- **İşte o gün büyük bir helâk vardır o yalanlayıcılar için!**
- 12- **O kimseler ki onlar yalan yanlış şeylere ilginç bir girişim içerisinde** (eğlenip) **oynamaktadırlar.**
- 13- (Elleri boyunlarına bağlı ve perçemleri ayaklarıyla birleşik bir halde) **şiddetli bir itilişle cehennem ateşine itilecekleri gün**(, onlara denilecektir ki):
- 14- **"İşte ancak buydu o ateş ki siz onu yalanlamakta bulunmuştunuz!**

15- (Dünyadayken size bu azaba düşeceğinizi haber veren vahye büyü diyordunuz, onun doğruluğunu gösteren) **işte bu** (manzara) **da mı bir büyüymüş, yoksa siz** (evvelce gerçekleri görmediğiniz gibi, burada da) **görmüyor musunuz?**

16- Girin oraya! Artık (cehennemdeki azaplara) **sabredin ya da sabretmeyin**, (bir şey fark edecek değildir, her iki durum da) **size göre eşittir! Çünkü siz ancak yapmakta bulunmuş olduğunuz şeylerle cezalandırıl**(dığınıza göre hiçbir haksızlığa uğratılma)**maktasınız!"**

17- Şüphesiz ki o (haramlardan hakkıyla sakınan) **takva sahipleri, pek değerli cennetler ve çok büyük nimetler içerisindedirler.**

18- Rablerinin kendilerine vermiş olduğu şeylerle lezzetleniciler olarak! Rableri onları o şiddetle tutuşmuş ateşin azabından da korumuştur!

19- (Cennete girdiklerinde kendilerine denilecektir ki:)

"(Dünyadayken) **yapmakta bulunmuş olduğunuz** (güzel) **şeylere karşılık sıkıntısız bir şekilde yiyin için**(, hazmı âsân olsun, afiyet olsun)!"

20- (Böylece onlar) **düzgün bir sırayla yerleştirilmiş pek değerli tahtlar üzerinde** (kurulup) **yaslananlar olarak** (o cennetlere yerleşeceklerdir)! **Üstelik Biz onları iri gözlü, beyaz tenli kadınlarla da eşleştirdik!**

21- O kimseler ki; (inanılması gereken hususlara) **iman etmişlerdir, zürriyetleri de tam bir imanla onları iyice izlemişlerdir;** (fakat babaları ve dedeleri kadar iyi amel işleyememişlerdir,) **Biz onların zürriyetlerini onlara kat**(ıp cennette aynı derecede yerleş-tirme kararı al)**mışızdır, ama** (bu iyiliğimiz nedeniyle) **onlar**(ın ataların)**a da amellerinden hiçbir şeyi eksik etmemişizdir.**

Her kişi (iyi veya kötü) **kazanmış olduğu şey karşılığında bir rehindir.** (Salih amel sahibi olan, bu rehinini ödeyerek canını cehennemden azad ettirir, kötü amel sahibi olan ise, bu tutsaklığını hiçbir şekilde kaldıramaz.)

22- Biz onlara canlarının çekmekte olduğu türlü türlü meyveleri ve lezzetli etleri de (bunca nimetlerine ilâveten) **fazlaca verdik.**

23- (Aralandaki sevgi ve kaynaşmanın bir neticesi olarak) **onlar orada şarap dolu öyle bir kadehi kapışırlar ki;** (dünya şaraplarında olduğu gibi) **on** (un içimi esnasın)**da ne bir boş söz, ne de bir günaha sokma mevcut değildir.**

24- Kendi özel mülkleri olan(, bülüğ çağına yaklaşmış) **birtakım genç hizmetçiler de onların etrafında** (pervane gibi) **döner ki, sanki onlar** (sedefinde) **saklı inci** (gibi, ak-pâk ve tertemiz)**dirler.**

25- (Onlar bir muhabbet ve sohbet esnasında) **aralarında** (birbirinin hal ve hatırından) **soruşurlarken, onların bazısı diğer bir kısma yöneldi de,**

26- Dediler ki: "Şüphesiz ki biz bundan önce (dünyada) **ailemiz arasında** (yumuşak kalpli, Allâh'a isyandan korkan, taatına önem veren ve sonumuzla ilgili) **endişe taşıyan kimselerdik!**

27- Bu sebeple Allâh bize lütfetti de, gözeneklerin içine kadar nüfuz eden o ateşin azabından bizi korudu.

28- Çünkü gerçekten biz daha önce sürekli Ona ibadet etmekteydik / (bizi bu ateşten koruması için) dua etmekteydik !

Şüphesiz ki O; (sonsuz iyilik sahibi olan) **Berr de,** (büyük rahmet sahibi olan) **Rahîm de ancak O'dur!** (Bu yüzden ibadetlerimize mükâfat vermiş ve dualarımızı kabul etmiştir.)"

29- (Habîbim!) Öyleyse sen (onların lüzumsuz konuşmalarına hiç önem vermeyip,) **öğüt ver**(meye devam et)! **Rabbinin** (lütfettiği üstün akıl ve peygamberlik) **nimet(ler)i sayesinde sen asla ne** (kendi kafasına göre gayptan haber veren) **bir kâhin, ne de bir deli değilsin!**

30-Yoksa onlar (senin için):

"(O,) **bir şâirdir ki; onun hakkında, ömürleri tüketen uzun zamanın ızdırap veren hâdiselerin**(e çarpılmasını ve böylece bir an önce kendisinden kurtuluşa ermeyi) **bekliyoruz!" mu diyorlar?**

31- (Habîbim!) De ki:

"(Siz benim helâkimi) **bekleyedurun, artık şüphesiz ki ben de sizinle birlikte** (işin nereye varacağını) **bekleyenlerdenim!"**

32- Yoksa işte bun(ca çelişkili mevzuy)u **onlara akılları mı emretmektedir** (de, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) hakkında kesin bir karar veremeyip, ona kâhin, şâir ve mecnun gibi birbirine zıt vasıflar yakıştırmaktadırlar. Nitekim kâhinlik ve şairlik tam bir zekâ ve fetânet gerektirmekte, delilik ise bunlarla tamamen zıt bir konumda bulunmaktadır. Böylece onlar Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e karşı yürüttükleri câhilâne düşmanlıktan dolayı, farkında olmadan kendi kendilerini yalanlamaktadırlar), **yahut onlar bir azgınlar topluumudurlar?**

33- Yoksa onlar; "Onu o uydurdu?" mu diyorlar. Doğrusu onlar (inatlarından dolayı Kur'ân'a) **inanmıyorlar.**

34- (Mademki onun bir insan sözü olduğunu söylüyorlar,) öyleyse (hem lafız hem de mana yönünden) **ona benzer bir söz getirsinler. Eğer doğru kimseler olduysalar,** (böyle bir şey yapmalıdırlar, zira Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ile insanlıkta ve Araplıkta müşterek olmalarına ilâveten, onlar konuşma dilini ve şiirleri, düz yazı ve nesir üslûplarını, ayrıca önemli olaylara sahne olmuş günlerin tarihçelerini daha iyi biliyorlar)!

35- Yoksa onlar (yaratılışlarını ayarlayıp, onları yoktan var eden) **bir şey bulunmaksızın** (kendi başlarına) **mı yaratıldılar ya da** (kendilerini) **yaratanlar** (yine) **ancak kendileri midirler** (ki, Allâh, peygamber tanımıyorlar)?

36- Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yarattılar?Doğrusu onlar (her şeyi yaratanın kim olduğu sorusuna "Allâh" diye cevap verirlerken, bu söylediklerine) **yakînen inanmıyorlar!**

37- Yoksa Rabbinin (peygamberlik ve rızık) **hazineleri sadece onların yanında mıdır** (ki, istediklerine diledikleri kadar verebiliyorlar)?

Ya da onlar ezici güce sahip kimseler midirler (ki, yönetimi keyiflerine göre yürütüyorlar)?

38- Yoksa onlara ait, (ucu göğe dayalı) **bir merdiven mi var ki, onun üzerinde** (vahyi) **dinlemektedirler? öyleyse dinleyicileri açık ve güçlü bir delil getirsin** (de, Allâh'ın kelâmını duyduğunu tasdik ettirsin)!

39- Yoksa o kızlar (sandığınız melekler) **O'na ait de, oğlanlar size mi mahsustur?** (Böyle saçma bir görüşe sahip olan kişinin, melekût âlemine yükselip ilâhî kelâmı duyması bir yana, akıllı bile sayılması olacak şey değildir.)

40- (Habîbim!) Yoksa sen onlardan (elçilik vazifeni tebliğe karşılık yüklü) **bir ücret mi talep etmekte** de, **bu nedenle onlar büyük bir borç yüzünden ağır yük taşıyan** (ve bu yüzden sana uyamayan) **kimselerdir?**

41- Yoksa gayb(a ait ilimlerin kendisinde yazılı bulunduğu Levh-i Mahfuz) **sadece onların yanındadır da, onlar** (insanlara meşru ettikleri uydurma düzenleri ondan) **mı yazı(p bildiriyorlar?**

42- Yoksa onlar (sana ve dinine karşı Dârü'n-Nedve'de toplanıp) **bir hile yapmak mı arzuyorlar?**

Ama o kâfir olmuş kimseler, tuzakları başlarına geçirilenlerin ta kendileridirler!

43- Yoksa onlar için Allâh'tan başka bir ilâh mı vardır (ki, onları O'nun azabından koruyabilsin)!

Ortak koşmalarından tesbîh (ve tenzih) **Allâh'a!**

44- Onlar gökten (kendilerine azap etmek için) **düşen büyük bir parça göreceksiniz** (yine de inatlarından):

"Üst üste yığılmış bir buluttur!" derler.

45- O halde sen onları (hiç önemseme de, öylece gaflet içinde) **bırak, tâ ki kavuşsunlar, kendisinde çarpılıp ölecekleri o günlerine;**

46- Hilelerinin onlardan (azap nâmına) **hiçbir şeyi savuşturamayacağı ve kendilerinin** (hiç kimse tarafından) **yardım olunamayacakları güne!**

47- İşte sana! O zâlim olmuş kimseler için, gerçekten bu (âhiret azâbı)ndan önce (kıtlık, katliâm ve kabir azabı gibi) **bir çok azap daha vardır. Lâkin onların pek çoğu** (bu gerçeği) **bilmezler.**

48- (Habîbim!) Böylece sen Rabbinin (, bir zaman daha onlara mühlet vermesi hususundaki) **hükmüne sabret!**

Muhakkak ki sen Bizim korumamız (ve gözetimimiz altın) **dasın!**

(Oturduğun herhangi bir meclisten kalkacağın vakit, özellikle de namaza) **kalkacağın zaman Rabbinin hamdiyle birlikte tesbihte bulun!**

49- Gecenin bir kısmında da O'nu tesbîh et, (sabahın ışığının belirmesiyle) **yıldızların kaybolma zamanında da** (yine O'nu zikret)!

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu

